

[טז] **בגמרא** (תענית כ"ט:) ט' באב שחל

להיות בשבת וכו' ומעלה על

שלחנו אפילו כסעודת שלמה בשעתו. להבין למה הפליגו כל כך שהיה די לומר אוכל ושותה כל צרכו כי הלא מצינו שרבי קרא קינות בשבת זה, וגם דברים שבצינעה נוהג בו. ויש לומר בזה על פי אמרם ז"ל (שם ל:) כל המתאבל על ירושלים זוכה ורואה בשמחתה ובוודאי אין

הפירוש שזוכה לראות בבנין בית המקדש בחייו, כי הלא הם לא האריכו ימים כל כך. וגם אין המכוון על שיוכה לתחיית המתים ויראה בנין בית המקדש, כי אז הלא כל ישראל יזכו לעולם הבא כמו שנאמר ועמך כולם צדיקים לעולם ירשו ארץ, ומה זה דוקא כל המתאבל וכו'. אמנם המכוון הוא שזוכה ורואה עוד בעת האבל הוא מרגיש הארת השמחה. והוא כענין הנזכר במדרש (איכה א') על ההוא טייעא שאמר ליהודי שרי תורך בעת החורבן, ומיד אמר לו אסור תורך מפני שהרגיש שכבר נולד משיח, והכיר את זאת על ידי געית השור כמו שאמרו שם מפני שהם יש להם יותר הרגשה מהאדם כמו שמצינו באתון של בלעם וזה ענין ערומים בטייר, היינו בצפצוף עופות, ומה גם האדם על ידי הרגש הקדושה יוכל לראות מיד בזמן האבל שלו הישועה של משיח שהוא באמת מוכן בכל שנה לבוא, אם יהיה הדור ראוי לכך. ועל זה אמרו שם במדרש מה לנו ללמוד מן הטייעא הלא מקרא מלא הוא והלבנון באדיר יפול ואין לבנון אלא בית המקדש ותיכף נאמר ויצא חוטר מגזע ישי. והנה ענין החורבן נאמר בלשון עתיד יפול והישועה נאמר בלשון עבר ויצא חוטר וגו' ונחה עליו וגו', כי הנביא כאשר נתגלה לו העתידות החורבן תיכף הרגיש וראה הישועה שהוא מוכנת עוד מקודם. והנה אמרו ז"ל כל מי שיש בו דעה כאלו נבנה בית המקדש בימיו, מקדש ניתן בין שתי אותיות ודעת ניתן בין שתי אותיות, והיינו בין שני שמות הקדושים שהוא בחינת יחוד קודשא בריך הוא ושכינתיה. כי שכינה, היינו בחינת כנסת ישראל, היינו מה שנפש ישראל מייגע בנפשו לקבוע בו אמונת השגחתו יתברך הגם שהוא בהעלם והסתר מאתו, כמו שנאמר ואמונתך בלילות, זה נקרא בחינת שכינה. וקודשא בריך הוא הוא מה שיוכה האדם להאיר עליו מלעילא הארת השגחתו יתברך כמו שהוא באמת. והוא

פרי צדיק

ענין יחוד קודשא בריך הוא ושכינתיה כמאמר איהו אמת ואיהי אמונה. ובחינה זו היה בהתגלות בזמן המקדש וכמו כן זוכין לזה על ידי הדעת כי דעת הוא על ידי חיבור המוח עם הלב, היינו זאת מה שמבין בשכלו מהשגת אלהות יהיה נקשר ברצון שבלב. והוא היחוד וחיבור של חכמה ובינה, והיינו גם כן יחוד קודשא בריך הוא ושכינתיה. והנה על ידי קדושת יום השבת מופיע בחינת הדעת בנפשות ישראל מה שנשפע מהארה דלעילא כמו שנאמר כי אות היא ביני וביניכם לדעת כי אני ה' מקדשכם. לכן מיד בצאת יום השבת מתחילין ברכה ראשונה של חול אתה חונן לאדם דעת מפני שבשבת הופיע בנו בחינת הדעת ועתה נעלם מאתנו לכן מתפללים וחננו מאתך חכמה בינה ודעת גם בימי החול. וממילא כשחל ט' באב ביום השבת עצמו בודאי יוכל אז לבוא על ידי בחינת הדעת של סעודת שבת להיות מרגיש ורואה מיד בהווה בשמחתה. ועל זה כינו חז"ל בלשון כסעודת שלמה בשעתו, היינו שהיה בית המקדש קיים דאז היה סהרא באשלמותא שהיה אז שלימות היחוד קודשא בריך הוא ושכינתיה, והיינו סעודת שלמה כמו שנאמר שם יהודה וישראל רבים כחול אשר על שפת הים אוכלים ושותים ושמחים. וידוע שכל אכילה ושתיה הנאמר בקהלת בדברי תורה הכתוב מדבר וזהו ושמחים כי זהו עיקר שמחת הלב בהופעת הקדושה. ועל זה יש ביכולת להגיע מעין זה על ידי קדושת שבת כשחל בתשעה באב להיות זוכה ורואה בשמחתה כנ"ל:

[יז] **בגמרא** (תענית כ"ט:) ט' באב שחל

להיות בשבת וכן ערב ט' באב

שחל להיות בשבת אוכל ושותה ומעלה על שלחנו אפילו כסעודת שלמה בשעתו. ויש להבין למה זכרו דוקא כסעודת שלמה בשעתו ולא כסעודת אברהם אבינו ע"ה ובגמרא (ב"מ פ"ו:)